

**НАТФИЗ “Кръстьо Сарафов”
Факултет “Сценични изкуства”**

СТАНОВИЩЕ

За

комплект от научните трудове

на

гл.ас. д-р Мирослава Гоговска

представени за участие в конкурса за заемане на
Академичната длъжност “доцент“ по Актьорство за драматичен театър
Професионално направление 8.4. Театрално и филмово изкуство
(обявен в Държавен вестник, бр. 22/16.03.2021 г.)

Становище:

проф. д-р Велимир Велев

Факултет Сценични изкуства

НАТФИЗ

София, 2021г

По обявения в ДВ, брой 22 от 16.03.2021 г., конкурс за „Доцент по професионално направление 8.4. Театрално и филмово изкуство и научна специалност Театрознание и театрално изкуство (Актьорство за драматичен театър)” към НАТФИЗ „Кр. Сарафов” има само един кандидат – гл.ас. д-р Мирослава Гоговска.

Кандидатът гл.ас. д-р Мира Гоговска, възпитаник на НАТФИЗ, има 13 годишен преподавателски опит, като асистент по Актьорство за драма, Сценично движение и психофизическа загрявка на актьора в НАТФИЗ, НБУ, НМУ - Бургас. Съдейки по биографията, има сериозен опит и като актриса – над 20 участия в театрални постановки и 15 в български пълнометражни и късометражни филми. Има и начален опит като режисьор. Като актриса има редица национални театрални награди, между които две номинации и една награда Аскеер, които са доказателство за нивото на нейната работа в театъра.

Д-р Гоговска кандидатства с три водещи творчески изяви (роли в спектакли) и една теоретична разработка (върху ролята на Грушенка в спектакъла „Долината на смъртната сянка: Альоша“ по Братя Карамазови от Ф.М.Достоевски, в театър Сфумато) и един реализиран авторски продукт (като режисьор на спектакъла Ромео и Жулиета, Театър НАТФИЗ).

I. ВОДЕЩИ ТВОРЧЕСКИ ИЗЯВИ.

Ще започна с трите роли в театъра, тъй като те са основното направление на нейната бъдеща педагогическа практика като доцент.

Ще ги разгледам в тяхната взаимосвързаност, тъй като те показват три допълващи се аспекта от професионалните актьорски качества на кандидата.

- **В спектакъла „Долината на смъртната сянка: Альоша“ по Братя Карамазови от Ф.М.Достоевски, в театър Сфумато, Мирослава Гоговска изгражда образа на Грушенка, като персонаж разкъсан от бушуваща страст. Гоговска решава изявата на тази страст в две полярни проявления – моменти на откровение и моменти на мълчаливо присъствие.**
  - o По отношение на първото, впечатление прави монолога ѝ в сцената с Альоша. Той е силно въздействащ, което се дължи на нейните

професионални актьорски качества. Съдържателното внушение тук е постигнато чрез една особена музикалност – и в говора, и в минималистичното поведение. Със сложен драматизъм, именно през една силна художествена органика, Гоговска въздействащо поднася човешката деформация на личността на Грушенка, която иначе би стояла клиширано безинтересно и едновременно с това, отблъскващо натурално.

- По отношение на второто, Гоговска впечатлява с моментите си на т.нар. активен стоп – външен покой при силна вътрешна динамика. Тя постига това без никакво насилие над своята емоционална природа. Напротив, с лекота постига в „паузите“ мощно присъствие и силен вътрешен процес.

- **Във втория спектакъл, „Жули, Жан и Кристин” („Госпожица Юлия”) от А. Стринберг, реж.М. Младенова, ТР „Сфумато”, гр. София, сезон 2006 сезон 2006 – 2007г., образа на Кристин, изграден от Гоговска, с две думи казано, представлява един заспал вулкан. Под ледената съдържаност на персонажа прозира една старателно и дълго овладявана стихия. Сила, вяра морални принципи и норми. Праволинейна непоклатимост стигаща до жестокост, както към себе си, така и към другите. И всичко това се излива като лава, когато идва моментът да бъде провокирано. И тук има подобен поляритет, както при предния персонаж. Но докато при Грушенка за отбелязване беше умението да се присъства недействено в „паузите“, тук Гоговска впечатлява с владееенето на физическите действия. Тази студена фигура силует, Кристин, е полумашина, получовек, която владее емоциите си до съвършенство ни говори със своето поведение и мълчаливо действено присъствие на сцената.**

- **В третия спектакъл, „ОООО – Сънят на Гогол”, авторски спектакъл на М. Младенова и И. Добчев, ТР „Сфумато”, гр. София, сезон 2008 – 2009 г., Гоговска допълва картината на своите професионални актьорски умения с две неща. А именно:**

  - да изгражда блиц персонажи, ярки гротескни образи, категорично и ярко, с няколко щриха.

- да работи в ансамблови сцени и да се вписва в групови образи, майсторски влизайки в единство с „цялото“, без да губи своята творческа идентичност.

В обобщение искам да кажа, че и в трите постановки, прави впечатление добрата психотехника на кандидата, която съчетава владеене както на съдържането, по отношение на внушението, така и на формата, по отношение на средствата.

Присъствието ѝ притежава достоверност, която надскача обичайната „театрална“ органика.

В познатата ни естетика на театър „Сфумато“, Гоговска присъства и се вписва по свой брилянтен начин. Тя притежава една добре овладяна стихийна спонтанност, която дава полет на актьорската ѝ игра. В нея има лекота и вдъхновение, с които тя контрастира на фона на често срещаната в този тип театър „силова“ игра или „занаятчийски“ професионализъм. Лекотата в постигането на желаното въздействие, присъства и в най-емоционално драматичните моменти, където страстите на персонажа са в състояние да отблъснат с натурализма си зрителя. Вместо това, Гоговска намира художествени средства и ходове, които я отдалечават именно от „реалистичното битово“ представяне на вътрешния конфликт, като при това той остава изключително достоверен, правдив, естествен и органичен. Поради тази причина, Гоговска, вместо да се сблъска с проблема на познатата ни театрално неубедителна, фалшива игра, характерна за посредствеността в една подобна естетика, ни показва умение да постига и внушава своите послания, по един въздействащ и убедителен начин.

II. ТЕОРЕТИЧНАТА РАЗРАБОТКА НА КАНДИДАТА – «СРЕЩА С ДОСТОЕВСКИ» е с обем на сериозна от 59 страници, седем взаимосвързани теми, заключение, приложение и библиография и притежава стойността на научен труд, дори и в тези параметри. Това завършва характеристиките на кандидата като актриса и педагог, която е в състояние аналитично да осмисли и проанализира даден педагогически театрален подход, да го структурира и да го подготви методически до ниво, така че да реализира едно успешно обучение на студентите в преподаваната от нея дисциплина.

III. РЕАЛИЗИРАН АВТОРСКИ ПРОДУКТ.

Представеният от кандидата спектакъл „*Ромео и Жулиета*“ от У. Шекспир
Постановка: П. Господинов, НАТФИЗ „Кр. Сарафов“, сезон 2018 – 2019,
е с висока художествена стойност, както в постановъчно отношение, така и в
режисьорската интерпретация на персонажите – и като плътност на характерите, и като
линия и логика на поведение, и като стилистика на игра.
За съжаление има несъответствие между позицията на кандидата, посочена от него
в хабилитационния пакет и позицията му в програмата на постановката пусната
от PR-а на НАТФИЗ. Тъй като нямам допълнителна информация относно този
казус и за мен той остава неясен, ще се въздържа от становище по този авторски
продукт от хабилитационния конкурсен пакет на кандидата.

В заключение мога да кажа, че трите водещи творчески изяви са със сериозна
професионална тежест и категорично показват потенциала на кандидата за бъдещата
му педагогическа работа със студентите по Актьорство за драматичен театър. Нещо
повече – те са придружени и с теоретична разработка. Теоретичната разработка на
кандидата, от своя страна, показва Гоговска като практик, който има умения да
анализира, осмисля и теоретично да синтезира, както личния си практически опит,
чуждия творчески процес и резултат.

Затова, в заключение приемам, че кандидатурата на Гоговска, съчетаваща
нейната сценичната практика, с теорията и академичната ѝ педагогическа работа, е
напълно уместна.

След всичко казано до тук, намирам за целесъобразно, д-р Мирослава Гоговска
да бъде подкрепена в успешното ѝ хабилитиране като «доцент» по «Актьорство за
Драматичен театър», в направление 8.4 Театрално и филмово изкуство в НАТФИЗ.
Гласувам с ДА!

27.07.2021, София

проф. д-р Велимир Велев